

IPARSZERŰ FATERMELÉSI RENDSZER A THETFORDI ERDŐBEN

Keresztési Béla

Az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének (IUFRO) az erdészeti kutatásirányítással foglalkozó S6.06 munkacsoportja legutóbbi értekezletét Angliában, High Wycombe-ban tartotta a Faipari Kutatási és Fejlesztési Társaság (TRADA) székházában. Az értekezlettel kapcsolatos tanulmányút során látogatást tettünk az erdészeti bizottság Alice Holt Lodge-i kutatóintézetében és thetfordi erdőgazdaságában.

A thetfordi erdő, mely Anglia legjelentősebb fenyőerdeje, Londontól északra, mintegy 150 km-re a Kelet-angliai Dombvidéken van. A korábban hangás homokterületek 1919-ben kerültek az államerdészet kezelésébe. Jó részüket — mintegy 20 ezer ha-t — 1922—35 között erdeifenyővel beerdősítették. Ez idő szerint, az évi vágásterület 300 ha, a kitermelhető fatömeg 150 ezer m³ körül mozog. Az értékesített választékok megoszlása: 40 % fűrészrönk, 20 % bányafa, 20 % papírfa, 8 % forgácsfa, 6 % ladafa és 6 % egyéb. A vágás-felújításokban főként a korzikai feketefenyőt alkalmazzák.

A gazdálkodást jól kialakított fatermelési rendszerben folytatják.

A fakitermelésben a fadóntést döntőgéppel, a legallyazást, méretre vágást ŐSA-processzorral, a közelítést az erdei utak mellé forwarderral végzik. A ki-termelt fa egyharmadát ún. „Cambio-méret”-ben, a brandoni központi rakodóra szállítják tehergépkocsikon. Kérgezés után a rönköket inga- és szalagfűrészeken dolgozzák fel; egyik oldalon lelapolt bányafának, ladaleszkának, kihegyezett kerítésoszlopnak. A kész termékeket a könnyebb mozgatás és elszállítás érdekében, egyszerű keretekbe, „egységpraktok”-ba halmozzák. A Cambio kérgező-gépen keletkező kérget megőrlik és kertészeteknek eladják.

A vágásterületeket mesterségesen újítják fel burkolt gyökerű feketefenyő-csemetével, ami úgy látszik, jobban nő, mint az erdeifenyő. A felújítási munkákat teljesen gépesítették. A vágáshulladékot, az ágakat Wilder Rainthorpe zúzógéppel aprítják fel. Finn ültetőgéppel hektáronként 2000—2500 csemetét ültetnek. A gyomok ellen szelektív vegyszerekkel, ill. mechanikai ápolással védekeznek. A vadállomány szabályozását a szomszéd birtokosokkal együttműködve, a vadőrök a terveknek megfelelően végrehajtják.

A legnagyobb károsító a *Fomes annosus*. Számozott mértékben a 40-es évek elején, az első gyérítések után jelent meg. Elrendelték és általános gyakorlat-tá tették a kivágott fák friss tuskóinak a *Peniophora gigantea* spórái folyékony szuszpenziójával való kezelését. A véghasználati fakitermelés után a tuskók eltávolítása a leghatékonyabb védekezés. Egy 1971—72. évi felmérés szerint, 1000 ha-on következett be erős *Fomes annosus*-fertőzés. A tuskók kiszedéséhez Massey—Ferguson 450 S hidraulikus exkavátort használnak, melyre az erős igénybevételnek megfelelő kiemelőlábat szereltek. A kiszedett tuskókat, gyökereket Volvo 841 traktorra szerelt tolólappal rendezik párhuzamos sorokba.

A burkolt gyökerű feketefenyő-csemetét a hagyományos termelés két évével szemben 20 hét alatt termelik, azonos ráfordítással. A 36,5×6 m-es fóliaházakat

olajkazánnal fűtik. Évenként kétszer vetnek, először január—februárban a májusi kiültetéshez, másodsor május—júniusban, az októberi kiültetéshez. A fóliaházakba izzófény-világítást (a nappalok meghosszabbítása végett) és felső vezetésű, szórófejes öntözőberendezést (öntözés, műtrágyázás, fungicidpermetezés céljából) szereltek fel. Alkalmaznak széndioxid-trágyázást és talajfűtést is. A 20 hétből fóliaházban két hét esik a kelésre, 14 hét a nevelésre és a szabad körülményekhez való szoktatásra, ezután pedig a szabadban négy hét árnyaló keretek alatt való edzésre, megerősödéssre.

E rövid leírásból is kitetszik, hogy az angol államerdészet a thetfordi erdőben korszerű, gondosan kialakított fatermelési rendszert alkalmaz gazdaságosan. Számomra különösen a gépesített fakitermelés és a brandoni központi rakodó megtekintése volt érdekes. Főként svéd gyártmányú, részben általunk is vásárolt vagy vásárolni tervezett nagygépeket alkalmaznak. Az egynapos bejáráson megítélhetően a nagygépekkel történő komplex gépesítés sokkal egyszerűbb, mint feltételeztem. Ennek fő okaiként azt tudtam megállapítani, hogy alapvetően egy cégtől vásárolják a gépeket, kész, bevált technológiákat vesznek át és vezetnek be. Nagy a munkafegyelem. A fakitermelésben is, meg a nagyrakodón is több a mérnök és a technikus, mint a munkás. Általában az egész angliai tartózkodás alatt úgy tűnt nekem, hogy szervezeten, nyugodtan dolgoznak mindenütt, nagy a munkafegyelem és jó az emberek hozzáállása a munkájukhoz, cégükhöz.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az ERTI Mátrafüreden pályázatot hirdet *tudományos munkatársi* állás betöltésére. A tudományos munkatársnak a gazdaságtani és munkatani főosztályon belül „Az erdők jóléti, szociális és környezetvédelmi szerepének vizsgálata és értékelése” tárgyú kutatási feladat megoldásában kell részt vennie.

A pályázattal kapcsolatban az intézet gazdaságtani és munkatani főosztályának vezetője, a személyzeti vezető és a mátrafüredi kísérleti állomás igazgatója ad részletesebb felvilágosítást.

Pályázhatnak erdőmérnöki oklevéllel és legalább 3 éves erdészeti gyakorlattal rendelkezők, akik a kutatómunkához hivatást éreznek. A pályázók közül előnyben részesülnek az idegen nyelvtudással (főleg orosz és angol vagy német) és mérnök-közgazdász képesítéssel rendelkezők. A betöltendő állás után a 2/1974. (II. 17.) Mű. M. sz. rendeletben, az erre a munkakörre megállapított illetmény jár, továbbá az intézet 3 szobás, garázsos, komfortos állami bérlakást biztosít.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését,
- a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését,
- tudományos munkájának részletes ismertetését,
- nyelvismeretét, a nyelvismereti fok megjelölésével,
- jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

A pályázathoz mellékelni kell:

- részletes önéletrajzot,
- a szakképzettséget tanúsító oklevelet vagy annak hiteles másolatát,
- 3 hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmet az előírt mellékletekkel együtt, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatóságához (1277 Budapest, Pf.: 17.) 1978. március 31-ig kell beadni.